

Nr 87.

Godkänd av första kammaren den 24 mars 1943.

Godkänd av andra kammaren den 24 mars 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 till uppförande och drift av en fabriksanläggning för tillverkning av syntetiskt gummi m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 47.)

Till Konungen.

I propositionen nr 76 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 19 februari 1943, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa dels till Ytterligare försök med framställning av syntetiskt gummi under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 275.000 kronor, dels ock till Uppförande och drift av en fabriksanläggning för tillverkning av syntetiskt gummi å kapitalbudgeten under fonden för förlag till statsverket ett reservationsanslag av 3.250.000 kronor.

Såsom av den av chefen för folkhushållningsdepartementet lämnade redogörelsen framgår har vårt lands försörjningsläge beträffande gummiprodukter på grund av den avbrutna importen av rågummi blivit alltmera kritiskt. Vid den fysikalisk-kemiska institutionen i Uppsala har alltsedan början av år 1942 bedrivits en försöksverksamhet för utvinnande av syntetiskt gummi, men några grundligare erfarenheter av detta gummi hava hittills icke kunnat göras på grund av de små kvantiteter, som framställts. Huruvida nämnda produkt, som närmast torde vara att jämföra med det amerikanska konstgummit neopren, är användbart för alla de olika ändamål, vartill naturgummi erfordras, är ovisst. Riksdagen anser det därför liksom departementschefen mycket tveksamt, om en fabriksmässig tillverkning av en dylik produkt kan bliva till mera avsevärd nytta under innevarande kris. Då det emellertid är synnerligen angeläget, att alla de möjligheter, som äro ägnade att förbättra vårt läge beträffande gummiförsörjningen, tillvaratagas, har riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts föreliggande förslag om anvisande av medel för ett fullföljande av försöksverksamheten dels i dess nuvarande form, dels ock i fabriksmässig skala.

Vad sistnämnda fråga angår innebär Kungl. Maj:ts förslag, att staten skulle medverka till uppförandet av en fabriksanläggning i anslutning till Stockholms superfosfat fabriks aktiebolags anläggningar i Ljungaverk. Departementschefen har förordat, att avtal om fabriksens uppförande träffas med nämnda bolag i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag i ämnet, varom preliminär enighet nåtts mellan industrikommissionen och bolaget och vars huvudpunkter angivits i kommissionens skrivelse av den 12 februari 1943. Vid den granskning,

som riksdagen ägnat berörda avtalsförslag, har riksdagen icke kunnat undgå att finna, att statsverket genom detsamma kan komma att under vissa förutsättningar iklädas ekonomiska förpliktelser av tämligen betydande räckvidd, medan bolagets ekonomiska engagemang hållas inom en jämförelsevis begränsad kostnadsram. Härigenom framstår avtalet otvivelaktigt såsom i vissa avseenden mindre gynnsamt för statsverket. Under för närvarande rådande förhållanden har riksdagen likväl icke ansett sig kunna motsätta sig att avtal med bolaget träffas av det innehåll, departementschefen angivit.

Departementschefen har beräknat följande belopp erforderliga, nämligen för ytterligare försök med framställning av syntetiskt gummi 275.000 kronor, för fabriken's uppförande 1.750.000 kronor samt såsom driftskapital 1.500.000 kronor. Samtliga dessa belopp — de två sistnämnda uppförda under en gemensam anslagsrubrik — hava äskats på tilläggsstat för budgetåret 1942/43. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande anslagsäskanden.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisat *dels* till Ytterligare försök med framställning av syntetiskt gummi å driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 275.000 kronor, *dels ock* till Uppförande och drift av en fabriksanläggning för tillverkning av syntetiskt gummi å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket ett reservationsanslag av 3.250.000 kronor.

Stockholm den 24 mars 1943.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 88.

Godkänd av första kammaren den 24 mars 1943.

Godkänd av andra kammaren den 24 mars 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personbilsringar m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 48.)

Till Konungen.

I propositionen nr 75 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 5 februari 1943, föreslagit riksdagen medgiva *dels* att ur lånefonden för gasgeneratorer för motordrift må i enlighet med vad chefen för folkhushållningsdepartementet anfört utlämnas lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personbilsringar samt för anskaffande av släpvagnar med sådana ringar, *dels ock* att efterskänkande av sådana lån må äga rum i enlighet med av departementschefen angivna riktlinjer.